

**ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТУСА**

**ДОНЕЦЬКИЙ
АРХЕОЛОГІЧНИЙ
ЗБІРНИК**

2018 № 21

**НАУКОВИЙ ЩОРІЧНИК
ЗАСНОВАНИЙ 1992 р.**

Вінниця – 2018

ББК Т4 (45)
УДК 902 (4-11)
Д 673

Донецький археологічний збірник. – № 21. – Вінниця: Вид-во Донецьк. ун-ту, 2018. – 224 с.

Збірка містить статті з проблем археології Євразії від доби бронзи до античності, публікації матеріалів археологічних розкопок, розвідки з історії археології та персоналії.

Головний редактор:

ЛИТВИНЕНКО Р.О. – д.і.н., проф. (Донецький національний університет)

Редакційна колегія:

БАТОРА Й. – д-р, проф. (Коменського університету, Братислава)
БРОВЕНДЕР Ю.М. – д.і.н., доц. (Східноукраїнський національний університет)
БУТ О.М. – д.і.н., проф. (Донецький національний університет)
ВЛАДАРЧАК П. – д.н.г. (Інститут археології та етнології ПАН, Краків)
ДЯЧЕНКО О.В. – к.і.н., с.н.с. (Інститут археології НАН України)
ЗАЛІЗНЯК Л.Л. – д.і.н., проф. (Інститут археології НАН України)
ІВАНИЦЬКА О.П. – д.і.н., проф. (Донецький національний університет)
ІВАНОВА С.В. – д.і.н. (Інститут археології НАН України)
КАДРОВ С. – д.н.г., проф. (Інститут археології Жешувського університету)
КАЙЗЕР Е. – д-р, проф. (Інститут доісторичної археології Вільного університету, Берлін)
КОСЬКО О. – д.н.г., проф. (Інститут праісторії Познанського університету)
МОРГУН В.А. – д.і.н., проф. (Донецький національний університет)
ОТРОЩЕНКО В.В. – д.і.н., проф. (Інститут археології НАН України)
РАССАМАКІН Ю.Я. – к.і.н., с.н.с. (Інститут археології НАН України)
СКОРИЙ С.А. – д.і.н., проф. (Інститут археології НАН України)
ТЕМІРОВА Н.Р. – д.і.н., проф. (Донецький національний університет)

Рецензенти:

ГЕРШКОВИЧ Я.П. – д.і.н. (Інститут археології НАН України)
ТЕСЛЕНКО Д.Л. – к.і.н. (Державне підприємство «Науково-дослідний центр “Охоронна археологічна служба України”» Інституту археології НАН України)

Свідectво про держреєстрацію ЗМІ: КВ № 23190-13030ПР від 19.02.2018 р.

Друкується згідно рішення Вченої Ради Донецького національного університету (протокол № 8 від 1.3.2019 р.)

© Донецький національний університет, 2018
© Оригінал-макет: Литвиненко Р.О., 2018

**VASYL' STUS
DONETSK NATIONAL UNIVERSITY**

**DONETSK
ARCHAEOLOGICAL
COLLECT**

2018 № 21

**SCIENCE ANNUAL COLLECT
LAUNCHED IN 1992**

Vinnytsia – 2018

Donetsk archaeological collection. – № 21. – Vinnytsia: Donetsk University Press, 2018. – 224 p.

The collection contains articles on the problems of Eurasian archeology from the time of the Bronze Age to Antiquity, publications of archaeological excavations, research on the history of archeology and personalities.

Editor-in-chief:

LYTVYNNENKO R.A. – Dr., Prof. (Donetsk National University)

Editorial board:

BATORA J. – Dr., Prof. (Comenius University, Bratislava)
BROVENDER YU. – Dr., Ass. Prof. (Volodymyr Dahl East Ukrainian National University)
BUT A.N. – Dr., Prof. (Donetsk National University)
WLODARCZAK P. – Dr. (Institute of Archaeology and Ethnology of the PAS)
DIACHENKO A. – Ph. d (Institute of Archaeology of Ukraine's NAS)
ZALIZNIAK L.L. – Dr., Prof. (Institute of Archaeology of Ukraine's NAS)
IVANYTS'KA O.P. – Dr., Prof. (Donetsk National University)
IVANOVA S.V. – Dr. (Institute of Archaeology of Ukraine's NAS)
KADROV S. – Dr., Prof. (Institute of Archaeology of Rzeszow University)
KAISER E. – Dr., Prof. (Free University Berlin, Institute of Prehistory Archaeology)
KOŠKO A. – Dr., Prof. (Ad. Mickiewicz University, Institute of Prehistory)
MORGUN V.A. – Dr., Prof. (Donetsk National University)
OTROSHENKO V.V. – Dr., Prof. (Institute of Archaeology of Ukraine's NAS)
RASSAMAKIN YU. – Ph. d (Institute of Archaeology of Ukraine's NAS)
SKORY S.A. – Dr., Prof. (Institute of Archaeology of Ukraine's NAS)
TEMIROVA N.R. – Dr., Prof. (Donetsk National University)

Reviewers:

GERSHKOVYCH Ya.P. – Dr. (Institute of Archaeology of Ukraine's NAS)
TESLENKO D.L. – Ph. d (Rescue Archeological Service of Ukraine)

Registration state certificate of mass media: KB № 23190-13030ПП від 19.02.2018 p.

Recommended for publishing by the Academic council of Donetsk National University (Protocol № 8, 1.3.2019)

ЗМІСТ

Статті

Небрат С.Г. Астрагали в поховальному обряді людної інгульської катакомбної культури	7
Грищук О.М. М'ясна напутня їжа в похованнях дніпро-донської бабинської культури ...	17
Циміданов В.В. Скарби доби пізньої бронзи півдня Східної Європи як «тексти»	26
Курзенков М.С. Кінь на петрогліфах бронзового віку Центральної Азії	67
Вахрамеева А.В. Культ Деметри в окремих містах і поселеннях Боспору в архаїчний час	77

Публікації

Черних Л.А., Данилко Л.М. Кургани доби бронзи поблизу с. Володимирівка на Херсонщині	95
Литвиненко Р.О., Ляшко С.М. Курган дніпро-донської бабинської культури поблизу с. Новогупалівка на Дніпровському Припоріжжі	155
Забавін В.О., Небрат С.Г. Розкопки кургану Седоркин на півдні Донецької області	175

Історія археології

Усачук А.М., Гриб В.К. Ще один документ з архіву М.О. Макаренка	192
Отрощенко В.В. Реквієм за українсько-російською археологічною співпрацею на сході України	206

Персоналії

Полідович Ю.Б. «А в дійсності все було інакше!» (до ювілею Владислава Петровича Андрієнка)	219
Список скорочень	226
Відомості про авторів	227

CONTENTS

Articles

Nebrat S.G. Astragalus in the burial rite of the Ingul Catacomb culture's population	7
Gryshchuk O.M. Meat filled food in the burials of Dnieper-Don Babyne culture	17
Tsimidanov V.V. Deposits of the Late Bronze Age of Southeastern Europe as «texts»	26
Kurzenkov M.S. Horse on Bronze Age petroglyphs in Central Asia	67
Vakhrameieva G.V. The cult of Demeter in cities and settlements of the Bosphorus in the archaic period	77

Publications

Chernykh L.A., Danilko N.M. The Bronze Age barrows near Volodymyrivka village on Kherson region	95
Lytvynenko R.A., Liashko S.N. Kurgan of the Dnieper-Don Babyne Culture near the Novogupalivka village nearby the Dnieper Rapids	155
Zabavin V.O., Nebrat S.G. The barrow "Sedorkin" in the south of the Donetsk Region	175

History of archeology

Usachuk A.N., Grib V.K. One more document from the N.Ye. Makarenko's archive	192
Otroshchenko V.V. Requiem for the Ukrainian-Russian archaeology cooperation on the East Ukraine	206

Personalities

Polidovych Iu.B. "But in reality, all was different!" (for the anniversary of Vladislav Petrovich Andrienko)	219
List of abbreviations	226
Data about authors	227